

Moderne melkveehouderij stelt hoge eisen aan medewerkers op bedrijven

Gezocht: alleskunner m/v

Met de groei van melkveebedrijven groeit ook de vraag naar goed opgeleide medewerkers die thuis zijn op het gebied van automatisering, protocollen en verantwoord medicijngebruik. Agrarisch arbeidsbureau AB Oost speelt daarop in met een nieuw bijscholingsplatform voor jonge en ervaren medewerkers.

tekst Jorieke van Cappellen

De Nederlandse melkveesector is de laatste vijftien jaar in hoog tempo veranderd. Bedrijven zijn in omvang gegroeid en vele maakten een flinke automatiseringsslag. De veranderingen vergen niet alleen van de melkveehouder andere vaardigheden, maar ook van de medewerkers op het bedrijf. Uit gegevens van het kenniscentrum voor bedrijfsleven en beroepsonderwijs Aequor komt naar voren dat 20 procent

Bijscholen blijft belangrijk door de snelle ontwikkelingen in de melkveehouderij

Melkveehouder Erik Wessels: 'Kloof tussen theorie en praktijk'

'De moderne medewerker moet zo zijn opgeleid dat ook een boer met een bedrijf met meer dan honderd dieren met een gerust hart zijn bedrijf aan zijn medewerker kan overlaten', zegt melkveehouder Erik Wessels uit Rijssen. Wessels leidt als gastdocent voor het vmbo en mbo leerlingen en studenten op tot zelfstandig melker. 'De studenten worden op de reguliere onderwijsinstellingen prima toegerust met kennis, maar door de dynamiek in de melkveehouderij is er vaak een kloof tussen de theorie op school en de praktijk. Die kloof wordt gedicht door regelmatig een deskundige uit de praktijk lessen te laten verzorgen,

bijvoorbeeld een voormelker, een fokkerijdeskundige of een dierenarts.' Het werken op grotere bedrijven eist volgens Wessels meer managementvaardigheden en meer verantwoordelijkheid en initiatief van de medewerker. 'Dat kun je echt alleen in de praktijk leren. Een mooie opdracht die wij de studenten voor de eindstage van de mbo-opleiding meegeven, is het zelfstandig runnen van een bedrijf.' De studenten lopen een week mee met de veehouder op het bedrijf om kennis te maken met de manier van werken. De week erna moeten ze het bedrijf zelf leiden. 'Dus zelf plannen, vakkennis toepassen en kwaliteit in

werk leveren en naar de boer toe verantwoord. Veel studenten pakken dit perfect op en zijn dankzij deze praktijkervaring op zak goed voorbereid op een toekomst in de melkveehouderij.'

van de melkveebedrijven ten minste één medewerker op het bedrijf heeft. En de rol van de medewerker op het bedrijf wordt steeds belangrijker, aldus Bert de Lange, regiomanager agrarisch bij agrarisch arbeidsbureau AB Oost. 'Bedrijven worden groter. Er zijn in Nederland weliswaar nog altijd overwegend familiebedrijven, maar gezinnen worden steeds kleiner en het is lang niet altijd vanzelfsprekend meer dat alle gezinsleden meewerken op het bedrijf', zegt De Lange. Aan de andere kant heeft de melkveehouder zelf ook meer sociale wensen. 'Melken is een tijdrovende bezigheid. Tegelijk is het een goed afgebakende klus die een veehouder gemakkelijk kan uitbesteden. We zien momenteel veel vraag naar goede melkers.'

Kennis na drie jaar achterhaald

Verreweg de grootste vraag vanuit melkveebedrijven is die naar goed opgeleide mbo'ers, die op bedrijfsniveau meewerken bij het voeren, het verzorgen en het melken van de koeien. De Lange merkt op dat het soms lastig is om de goede medewerker op de goede plek te krijgen. 'Dat heeft niets te maken met motivatie of het aantal medewerkers dat voorhanden is, want die zijn er in de melkveehouderij gelukkig nog voldoende', stelt hij. 'De werkzaamheden zijn op melkveebedrijven echter behoorlijk bedrijfs-specifiek en ontwikkelingen gaan snel, denk maar aan automatisch melken en het gebruik van tochtdetectiesystemen.'

Ingrid Kanger, manager HR en bedrijfsvoering bij AB Oost, vult De Lange aan: 'De veranderingen in de melkveehouderij vragen om andere capaciteiten van de

medewerker. Er worden hogere eisen aan hem of haar gesteld.' Bovendien gaan ontwikkelingen snel. 'Vroeger kon je jarenlang toe met de opleiding die je toen volgde. Tegenwoordig is de kennis die je nu opdoet na drie jaar soms alweer achterhaald', zegt Kanger.

Uiergezondheidstrainingen

Omdat kennis tegenwoordig snel achterhaald is, startte AB Oost onlangs met een nieuw kennisinitiatief, het zogeheten AB Oost Vakwerkcollege. Het initiatief biedt leden, medewerkers van AB Oost en andere geïnteresseerden de mogelijkheid om deel te nemen aan cursussen en trainingen om specifieke kennis van onderwerpen in de melkveehouderij bij te spijkieren. 'Het cursusaanbod van het Vakwerkcollege bevat onder meer trainingen over werken met protocollen op het bedrijf, een cursus uiergezondheid en een opfris cursus melken met de nieuwste melktechnieken', vertelt Kanger. 'De cursussen zijn bedoeld voor pas afgestudeerden en voor medewerkers die al jaren in het vak zitten en zichzelf verder willen ontwikkelen.'

Initiatiefnemer AB Oost betrof meerdere partijen bij het project, waaronder de reguliere groene mbo- en hbo-opleidingen en de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD). 'Niet alleen de melkveehouder, maar ook de medewerker op het bedrijf krijgt meer verantwoordelijkheid, door bijvoorbeeld de scherpere wetgeving rondom diergeneesmiddelenregistratie in het kader van een verantwoord antibioticagebruik', aldus Couzijn Bos, hoofd verkoop en accountmanagement bij de GD. Bos laat weten dat de GD regelmatig onder andere uiergezondheidstrainingen

voor agrarisch medewerkers verzorgt. 'We merken dat vreemde melkers op het bedrijf een bedreiging kunnen vormen voor de uiergezondheid. Een training is een goed middel om de kennis van medewerkers in korte tijd op te vijzelen.'

Lagere drempel voor deelname

Is het opleiden van goede medewerkers dan niet de taak van de huidige groene mbo- en hbo-opleidingen? 'Dat is het ook', aldus Klaas Jellema, directeur research en development van onderwijsgroep AOC Oost. 'We proberen ook in de reguliere opleidingen in te spelen op de huidige ontwikkelingen, maar sommige aspecten leer je beter in de praktijk.' Naast AOC Oost is ook de Aeres Groep, waar CAH Dronten, Stoas Hogeschool, PTC+ en het Groenhorst College onder vallen, betrokken bij het initiatief. Beide instellingen verzorgen een groot deel van de trainingen van AB Oost. Daar hebben alle partijen profijt van. 'Door deelname van geïnteresseerden vanuit onze opleidingen en door mensen via AB Oost kunnen we rekenen op meer deelname en kunnen we cursussen ook lokaler en goedkoper organiseren', aldus Jellema. Bovendien verzorgt AB Oost zelf de werving onder haar medewerkers en haar leden.

Ingrid Kanger voorspelt dat met de opzet van het AB Oost Vakwerkcollege de drempel om in kennis te investeren een stuk lager wordt, niet alleen voor medewerkers, maar ook voor melkveehouders zelf. 'Het is belangrijk om te blijven investeren in kennis om medewerkers duurzaam in te kunnen zetten voor je bedrijf.'